

Missis septuaginta duobus ad prædicandum cum præceptis prædicatorum, & cum gaudio reuerfis, obliuatis comminatur ciuitatibus: legisperitum sub parabola Samaritani docet, quid sit proximus: susceptus à Martha, præfert Magdalenzæ studium obsequio Marthæ.

† Dist. 21.
cano. In
nouo.
† Mat. 9. d
Matt. 10. a
Mar. 6. a. b

Post hæc autem designauit Dominus alios septuaginta duos, & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locum quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: † Missis quidem multa, operari autem pauci. Rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. † Ite, ecce ego mitto uos, sicut agnos inter lupos.

Missus est primò Ioannes baptista ad parandam uiam Domino: ut Ioan. 1. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic uenit testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine. Inde missi sunt duodecim Apostoli tanquam ad duodecim tribus Israël erudendas super Messisæ aduentu, quibus succedunt Episcopi. Postremò septuaginta duos mittit discipulos, qui prædicent 72. linguis, in confusione turris Babel per orbem dispersis: quibus presbyteri & curati maxime succedunt. Et eos misit binos, propter geminam charitatem, quam habere debet qui alijs prædicat, & ab omni peccato esse immunis, ut Romano. 2. Qui prædicat non furandum, furaris: qui dicis non mæchandum, mæcharis: qui abominaris idola, sacrilegium facis, &c. Messis multa quidem est, sed grana mixta paleis, indigentque bonis messtoribus, ideo Dominum Messis rogare debent, ut illis mittat bonos & fideles mesiores, qui quærant opus, non quietem: onus, non honorem: magis prodesse, quàm præesse: animas magis, quàm decimas, de quibus August. ad Orosium: Sciat se non esse Episcopum, qui præesse, & non prodesse desyderat. At ne sibi securitatem in Messis promittant, prædicat illis imminetia pericula tyrannorum, ut saltem cognoscant

scant ipsam talia præuidisse, vt supra dictum est, & Matth. 10. & Marc. 6.

Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, & neminem per viam salutaueritis. In quacunq; domum intraueritis, primùm dicite: Pax huic Domui: & si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin aut: ad vos reuertetur. In eadem aut: domo manete, edentes & bibentes que apud illos sunt. † Dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum.

† 4. Reg. 4. c.

† Deuer. 24. c.

1. Tim. 5. c.

11. q. 3. ca.

Ad mensam.

Hos abstrahit ab impedimentis quæ remorari solent prædicatores. Primùm auertit eos à nimia cura defendendi cibos, ideo aufert sacculum: inde à pecunijs congregandis & mora, ideo inhihet peram: & tandem à nimia tarditate & mora, ideo aufert calceos, vt diligentius curant, & citius exercitium exequantur. Nec in his necessaria ad victum & vestitum prohibet, sed nimiam in illis curiositatem, & superfluum affectum, quæ prædicationem impediunt. Quoniam salutatio per viam solet sæpius remorari euntes, & prædicationis impedire studium, non ideo salutationem per viam prohibet, quòd humanos prohibeat actus, mutuaq; beneuolentiam, sed ne nimis auertatur ab opere prædicandi per plurimas confabulandi moras. Sed & pacem domibus imprecentur, quas ingrediuntur, qui pacem annunciare venerant, quam si quis prædestinatus cum fide suscipiat, bonum est: sin autem duplatur merces offerentis, qui quoad potuit, fecit, vt pacem ibi plantaret. Quia Dominus sumptum ferre prohibuit, nunc prouidet illis: quòd si in pace recepti fuerint: optimè secum agetur super victu suo, quo digni sunt, operantes. Cætera Matthæi 10. videbis.

† Et in quacunq; ciuitatem intraueritis, & susceperint vos, manducate que apponuntur vobis, & curate infirmos qui in illa sunt, & dicite illis: Appropinquabit in vos regnum Dei. In quacunq; autem ciuitatem intraueritis, & non susceperint vos, exeuntes in plateas eius, dicite. Etiam puluerem qui adhesit nobis, de ciuitate vestra extergimus in vos. Tamen hoc scitote, quia appropinquabit

11. q. 3. ca.

Ad mensam.

Da 4 regnum

regnum Dei. Dico vobis, quia Sodomis in die illa remissius erit, quàm illi ciuitati.

Vbi verò discipuli non suscipiuntur nec in hospitium nec in prædicationem, iubentur exire ciuitatem, tanquã prædicatione indignam: imo vt puluerem qui fortè pedibus eorum in illa ciuitate adhasit, excutere in illos, quasi in improprium laboris, quem pro illis sumpserunt, in illorum damnationem grauiorem futuri. Sed & duriolem, quàm Sodomis & Gomorrhæis, qui si prædicationem talem habuissent, inexcusabiles essent: quasi caruerint, minus profectò damnantur.

†Matth.
11. c.

† *Væ tibi Chorozaïm, Væ tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sydone factæ fuissent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere sedentes penitenter. Veruntamen Tyro & Sydoni remissius erit in iudicio, quàm vobis. Et tu Capharnaum vsque ad cælum exaltata, vsque ad infernum demergeris. Qui vos audit, me audit, † & qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum qui me misit.*

†8. q. 1. ca.
Qui vos
spernit.
Mat. 10. d
Ioan. 13. e.
& 14. c.

His ciuitatibus exprobrat Christus, prædicitq; futurum excidium & damnationem, in quibus tot tantaq; fuerant facta miracula, nec crediderant. Tyrus autem & Sydon adeo idololatriæ deditæ primis prædicantibus discipulis credituræ erant, vt Act. 11. latius patet. Sed & Capharnaum, in qua Christus tot virtutes exercuerat, vt etiam se cælo dignam existimaret: veruntamen nec cõuersa est, nec à præteritis suis præmituit delictis, nec ab illis cessauit: quæ tanto plurimis plectetur supplicijs, quanto pluribus insignita est signis & miraculis, vt etiã ciuitas Christi nominaretur.

Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio, dicentes: Domine, etiam dæmonia subiiciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis: Videbam Satanam sicut fulgur de cælo cadentem. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones, & supra omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit. Veruntamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiicitur: gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in cælis.

†De peccat.
nit. dist. 2.
capit.
Si enim.

Reuersi

Reuersi discipuli gaudent quòd etiã miracula edant, sed & dæmonia sibi subijciãt. Quos vt humiliet Christus, ne forte plus iusto superbiãt, terret eos, quòd dæmones etiã in cælo exaltatos propter superbiam suam cum Satana principe suo demersit ad ima. Quapropter nolite in hoc gloriari, quòd spiritus maligni vobis subijciantur, ne & vos in his elati simul corruatis: sed potius gaudete, quia nomina vestra per prædestinationem sunt scripta in cælis, vt illuc ascendatis, vnde dæmones corruerunt.

In ipsa hora exultauit in spiritu sancto, & dixit: † Confitebor † Matth.
tibi pater domine cæli & terræ, quòd abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis. Etiam 11. d.
pater, quoniam sic placuit antete. † Omnia mihi tradita † Matth.
sunt à patre meo. Et nemo scit quis sit filius, nisi pater, & 11. d.
quis sit pater, nisi filius, & cui voluerit filius reuelare. & 28. d.

Confessio non semper pœnitentiam, sed vel laudem, vel gratiarum actionem signat: vnde agit Christus Deo patri gratias, quòd discipulos nactus sit suæ legis capaces, & ipsius aduentus sacramenta & mysteria, quorum scribæ & Pharisei se reputabant capaces, & sapientes, & prudentes, non tamen paruuli & humiles: quia humilitas clavis est scientiæ, non tumor & arrogantia. Ideo nec scribæ aut Pharisei legem illam sciuerunt. Nec illorum alia quærenda est ratio, nisi quia placuit illi, vt non temerè Dei iudicia longius discutiamus de huius uocatione, & alterius reprobatione. Quoniam vt ait Paulus Rom. 9. Antequam nati essent, aut quid boni vel mali egissent, Iacob dilexi, Esau autem odio habui. † Rom.
Quod autem dicit: Omnia mihi tradita sunt à patre, suã 9. c.
fatetur omnipotentiam, per quam omnia facta sunt. Cum autem addit, tradita sunt, filium se fatetur, qui non à seipso omnipotentiam habet, sed à patre. Cum verò superaddit: Et nemo scit quis sit filius, nisi pater: neque seipsum, neque spiritum sanctum, sed solas creaturas excludit, vt cognoscamus, quòd filius, quibus vult, & patrem, & spiritum sanctum, & eorum arcana reuelat, sicut pater filium, vt Matth. 16. † Beat us es Simon Bar † Matth.
Iona, quia caro & sanguinis non reuelauit tibi, sed pa- 10. c.
ter meus

ter meus qui est in cœlis. Hæc autem ita ordinantur: Cùm gratias patri egisset Christus, quòd diuina mysteria reuelasset paruulis, ne putarent discipuli filij opera se non indigere, ostendit communem & eandem sibi esse cum patre potestatem, quippe cui omnia pater traderit, nec vnquam ad patris cognitionem sine filio, ac contrà filij sine patre peruenire posse, alioqui soli se mutuò cognoscunt vera perfectaq; cognitione. A se solo enim comprehensibilis est Deus.

† Matth. Et cōuersus ad discipulos suos dixit: † Beati oculi qui vident
13. b. quæ vos videtis. Dico enim vobis, quòd multi prophetae & reges voluerunt videre quæ vos videtis, & non viderunt: & audire quæ auditis, & non audierunt.

Hoc est qui præsentem in carne saluatorem videre potuerunt, & ex ore eius verbum excipere: quod indubiè multis olim iustis prophetis, & sanctis regibus (et si eorum Euangelistæ non meminit in votis fuisse, arguit ingens Simeonis illius desiderium.

† Matth. Et ecce quidam legis peritus surrexit, tentans illum, & di-
22. b. cens: † Magister, quid faciendo vitam æternam possidebo? At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? Quomodo legis? Ille respondens dixit: † Diliges dominum Deum tuum in toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua: † & proximum
† Deute. tuum sicut teipsum.
6. a. † Luc. 19. d. † Roma. tuum sicut teipsum.
13. c.

Cùm Christum hic scriba suis versutij illaqueare tentat, seipsum suis inuoluit laqueis, quasi diceret scriba: quid factò opus est ad eam quam prædicas æternam vitam consequendam. Quem Christus ad suam legem remittit, què ad hunc finem assequendū seruare oportet. Dixitq; illi, rectè respondisti: Hoc fac & viues. Ille autem volens iustificare seipsum, dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus? Suspiciens autem Iesus, dixit: Homo quidam descendebat ab Ierusalem in Iericho, & incidit in latrones, qui etiam despoliauerunt eum, & plagis impostis, abierunt semiuivo relicto. Accidit autem vt sacerdos quidam descenderet eadem via, & viso illo præteriiit. Similiter & Leuita, cùm esset secus locum, & videret eum, pertransiit.
Samaritanus

Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum,
 & videns eum, misericordia motus est. † Et appropians al- 145. dist.
 ligauit vulnera eius, & infundens oleum & vinum, & in capite.
 ponens illum in iumentum suum, duxit in stabulum, & cu- Disciplina.
 ram eius egit. na.

Ille volens iustificare seipsum, id est, iustum se probare, & honore, & reputatione ab alijs officij, imò fortè doctior, interrogat Christum, quis censi debet ab eo proximus: nimirum solos Israëlitas proximos arbitrari dici debere, quos & diligere se asseueraret. Vnde verisimile est aliquando inter Iudæos fuisse controuersiam, quis dici deberet proximus, an solus Iudæus Iudæis, & gentilis gentilibus. Christus autem hac parabola neutquam proximos tantum esse censendos, qui inter se genere & affinitate coniuncti essent, sed quicumque misericordiam alteri impendere studuerit, censendum proximum: cum in hac parabola neque sacerdos, neque Leuita Iudæi proximi fuerint illius, cuius curam nullam habuerunt. Parabolam qui volet mysticè expouere, poterit de Adam cadente inter malignos spiritus, descendens à Ierusalem illa cœlesti, à nemine curatus est, præterquàm à Samaritano. Sed hoc est præter officium scholiastæ. Quod autem in hac parabola ait interpres: semiuuo relicto, Græcè est, ἡμιθάνατος, id est, semimortuo. Quodque habet, in stabulum, Græcè est, εἰς πᾶνδοχῆον, significat autem hospitium, siue diuersorium meritorium. Et paulò post ubi habet stabulario, Græcè est, πᾶνδοχῆν, id est, hospiti meritorio. Quanquam non malè vertit interpres stabulum & stabularium, non vt equorum aut bouum domicilium intelligat, eorūue curatores, sed quod Gallicè dicimus, *Hostellerie*, & *hoste*, ou *hostelier*: id enim significat stabulum. Quod verò hic dicitur: Samaritanus vinum infudit & oleum, intelligendum est, quòd primò oleum ad leniendam plagam, deinde vinum ad abstergendam & consolidandam plagam infuderit.

Et altera die protulit duos denarios, & de dit stabulario, & ait: Curā illius habe, et quodcumq; supererogaueris, ego cū rediero, reddam tibi. Quis horum triū videtur tibi proximus fuisse

fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illū. Et ait illi Iesus: Vade & tu fac similiter.

Altera die Christus Samaritanus verus post resurrectionem suam protulit stabulario suo, id est, discipulis & sequentibus episcopis duos denarios, id est, duo testamēta, de quibus dixerat Matth. 13. Ideo omnis scriba doctus in regno cœlorū similis est homini patrifamilās, qui profert de thesauro suo noua & vetera: quibus si quid supererogationis addiderit, reddetur illis in die iudicij, vt supra dictum est de talentis. Ex quibus adductis, Christus iudicem in sua causa facit legisperitum. Quis enim magis proximus noster quā de nobis bene meritus, quā caput nostrum, quā dominus noster, ex cuius nutu omnia pendent, cui omnia tradita sunt à patre.

Factum est autem dum irent, & ipse intrauit in quoddam castellum, & mulier quædam Martha nomine, excepit illū in domum suam. Et huic erat soror nomine Maria, quæ etiā sedens secus pedes domini, audiebat verbum illius. & Martha autem satagebat circa frequens ministerium, quæ stetit, & ait: Domine non est tibi curā quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi vt me adiuuet. Et respondens dixit illi dominus: Martha Martha sollicita es, & turbaris erga plurima. Porro vnus est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

† De re-
nunc. cap.
Nisi cum
pridem.

Nota est ad literam de Martha & Maria historia, qua nobis proponitur Martha hospitalitas, & officiosa charitas, qua in Christum tam studiose vsa est, imitanda. Similiter commendatur vehemens Magdalene ad audiendū verbum attentio, quæ interim studiosa negotiationi, & officiosæ præponitur hospitalitati. Nec temere positum est, quod rogantem Martham, & in partem sollicitudinis sibi Magdalena adiungeretur, non exaudit Christus, nimirum ostendere volens, gratius sibi & acceptius fore, si quis spiritum illum colat, auidē & attentē verbum eius accipiendo, quā externis operibus, & carnalibus anxie colendo.